

[Ministeren for kulturelle anliggender]

lelse og mangel på identitet. Den skal skabe rammer for fællesskab og muligheder for frigørelse, aktivitet og selvstændiggørelse. Det er en vigtig kulturpolitisk opgave at bevare vore klassiske kulturværdier. Men det er også vigtigt, at der føres en politik, som giver mulighed for fornyelse.

Og her kan vi, som i alle andre forhold, lære af historien: den viser os, at fornyelse i vores kulturopfattelse og i vores leveformer bestandigt er kommet fra, hvad man kan kalde kulturens vedvarende energikilder: *kunsten* og de *folkelige bevægelser*.

Uden vore teatre, museer, orkestre og biblioteker ville vi ikke have haft noget levende kulturliv i dag: en kunst og et kulturliv, som vækker vores opmærksomhed og som udtrykker vores forhåbninger, eller som vækker vores forargelse, når den strider imod vores fordomme. Det sidste er ikke mindre vigtigt end det første. Kulturen må ikke være tandløs. Den må ikke tilsøre politiske og holdningsmæssige modsætninger i samfundet. Kultur er en kamp mellem forskellige livsværdier og forskellige holdninger. Den skal netop tydeliggøre de spørgsmål, som vi alle skal forholde os til.

God kunst er ofte mere virkelig end virkeligheden. Den kan få os til at se ting i hverdagen, som ellers ville forblive tilsøret, fordi vi vanemæssigt lukker øjnene for dem. En roman, en film, et maleri eller et teaterstykke kan føre til et større skred i den politiske bevidsthed hos et menneske end mange politiske taler. Den kunstneriske ytringsfrihed og den frie kunstneriske udfoldelse er uundværlige for den frie meningsdannelse og hører med til forudsætningerne for skabelsen af et ægte demokrati.

Den anden kilde til kulturens fortsatte fornyelse er de folkelige bevægelser, hvis samlingsmærke har været vores fællesskab om livsvilkårene. I forrige århundrede var det bondebevægelsen og højskolebevægelsen. I dette århundrede har det været arbejderbevægelsen, kvindebevægelsen og miljøbevægelsen. De har endnu ikke sagt de sidste ord om fornyelsen i vort samfundsliv. De folkelige bevægelser rummer alle en protest imod undertrykkelse eller overgreb på de naturlige livsvilkår. Afløede eller helt nye folkebevægelser vil uvægerlig dukke op i de kommende årtier med sund protest imod det teknokratiske samfunds uønskede bivirkninger: umyn-

diggørelse, isolation og fremmedgørelse af den enkelte. Vi må være åbne over for nye bevægelser, som vil opstå, og vi må skabe betingelser for, at de kan udvikles, også selv om vi endnu ikke fuldt ud kan kende hele deres indhold og sigte.

Det er kulturpolitikens formål at styrke menneskers oplevelse af identitet: som danske – som nordiske – som medlemmer af verdenssamfundet. Vor hjemlige kultur kan ikke være blind for problemerne i den øvrige verden. Erkender den ikke og indbefatter den ikke kløften mellem de rige og de fattige lande, våbenkapløbet, ressourceknapheden og forureningstruslen, bliver den en bleg stueplante – et neutralt og verdensfjernt tidsfor-driv.

Noget af det, vi har lært i 70'erne, er jo, at det materialistiske vækst- og forbrugersamfund har sine omkostninger og sine bagsider. Vi er også begyndt at forstå, at et stadigt stigende forbrug ikke vedvarende øger virkelig velfærd. Mange erkender, at man må lægge mere vægt på kvaliteten i hverdagen og mindre på øget kvantitet og forbrug.

Kulturpolitikken vil antage nye former i 80'erne og vil blive stillet over for nye opgaver. Men den vil stadig kunne bygge på de hidtidige grundlæggende principper, som der blev gjort udførligt rede for i den kulturpolitiske redegørelse, der blev afgivet i november 1977. Der skal således stadig føres en kulturpolitik, der bygger på ytringsfrihed, frisind og tolerance.

Noget af det nye i redegørelsen fra 1977 var dens stærke fremhævelse af, at vi skal arbejde for *kulturelt demokrati*.

Når vi taler om kulturelt demokrati, ligger der heri blandt andet en underregning af, at der skal skabes udviklingsmuligheder for mange forskellige kulturformer og stimuleres til aktivitet og selvudfoldelse, og ikke mindst, at der bør gøres en særlig indsats for kulturformidling over for de grupper i samfundet, som hidtil har været underforsynede med kulturtilbud.

Kulturpolitikken lægger kun beslag på en meget beskeden andel af de samlede samfundsudgifter. Alligevel lægges kulturpolitikken for had i en krisetid i visse kredse af samfundet. Økonomisk knaphed stimulerer hos nogle de mest reaktionære kræfter, som støtter den mest småtskårne spareiver ud fra den enfoldige tankegang: hvad der ikke gav-